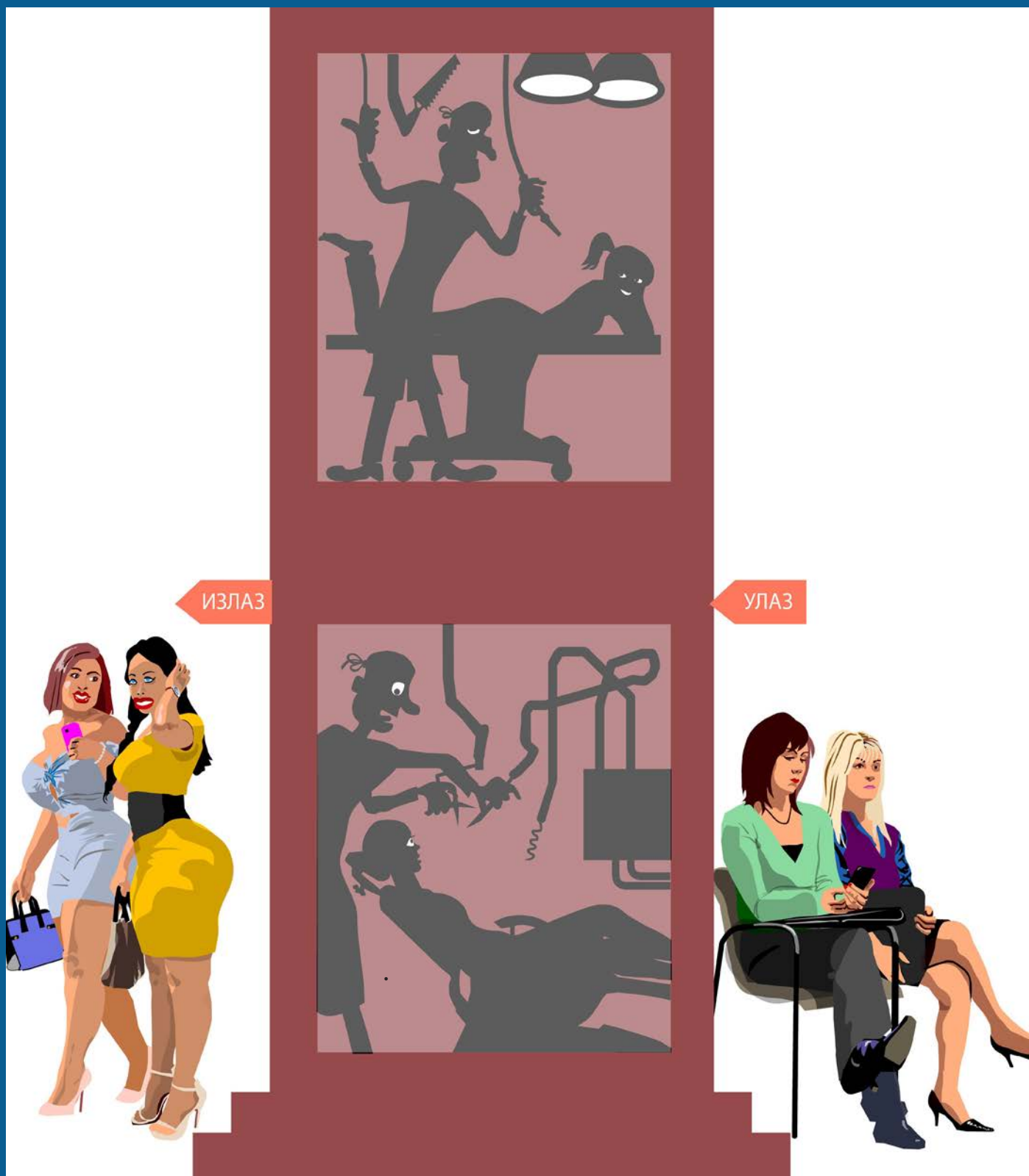

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

мај 2021 / број 53

5/2021

Србија - Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА ВРГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година V, број 53,

МАЈ 2021.

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.

Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грцић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравац Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

мр Жељко Албанезе;

мр Јован Чанак;

др Маријана Жиравац Младеновић,

главни и одговорни уредник часописа

„Пословни саветник“;

дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи

саветник у Министарству финансија

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Digital art, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд

тел: +381 11 2836 890

факс: +381 11 2836 474

имејл: urednik@ingpro.rs

СIP - Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије, Београд

657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за
рачуноводство, финансије и порезе / главни
и одговорни уредник Маријана Жиравац
Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017). -
Београд : ИНГ-ПРО, 2017. (Београд : Digital
art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом
медјуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-
3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

Слуша Марица вебинар о архивском пословању, појачала звучник до даске, све одзвања по целој кући и, наравно, чује се и у радионици. Након неког времена Милутин обуче шарену хавајску кошуљу и ушуња јој се у канцеларију: „Еј, Бошкић, ево ја ћу да будем твој Торбица!”

„Ма мани ме се, Милутине, теби је само до зафркавања”, одбруси му Марица и не подиже поглед са презентације.

„Видим, спремаш се да натовариш све оне регистраторе и да их носиш у архив”, наставља Милутин.

„Боже, Милутине, зар не слушаш, не носе се регистратори, него се предаје архивска књига.”

„А, па то је онда лакши посао, не мора да се тегли, него само ту једну књижицу однесеш. А шта пишеш у њу?”

„Пише се евиденција о целокупној архивској грађи и документарном материјалу насталом у раду”, одговара Марица, па јој мило што је лепо разумела шта тета на вебинару прича.

„А та грађа су онда Перине фактуре, које свакако да имају и уметничку вредност јер је на свакој флека од боје, па се тачно види како је кречио код којег клијента? Или Зоркине, на којој је отисак шољице за кафу, јер кад преврне шољицу, мора негде и да је прислони, да се просуши пре него што судбину из ње прочита? А онда и све оне са траговима жвакаће гуме или исцепане само делимично јер их је до'ватио пас, па их мало жвакнуо? Занимљив тај архивски посао.”

„Ти, Милутине, ништа ниси слушао, све си погрешно разумео.”

„Ма, нема везе како сам ја разумео, више ме интересује кад тај неко буде дошао у контролу да види где ти стоје све те фактуре, хоће ли у записник да унесе све ове специфичности грађе твојих клијената. Ти слободно све те своје регистраторе код мене у канал да спустиш, да их архивираш. Таман се на једном месту мало терен улегао, а и ја сам се с годинама нешто смањило, па ће ми добро доћи да се мало пропнем на њих док сам под аутом”, завршава Милутин и спрема се да изађе из канцеларије.

Марица тек тада склони поглед са екрана и зачуди се: „А где нађе ту кошуљу, драги Милутине?”

„Спремам се за бању”, саопшти Милутин тријумфално.

„Какву сад бању”, зачуди се Марица.

„Идемо у бању за Први мај!”

„Ма, ништа од бање, ја да идем не могу, морам да читам овај нови Правилник о ПДВ-у, ђаво да га носи, колики је само!”

„А до сада га нисте имали”, питао је Милутин.

„Па и јесмо, само што је био исцепкан на пуно неких појединачних правилника.”

„И шта је онда ту револуционарно, неко вам учинио услугу, па све лепо ископирао на једно место.”

„А, није баш тако. Има и измена, таман ћу преко празника коментар да прочитам и да све лепо себи означим, да се спреим на време до 1. јула.”

„У бању идемо, ја сам већ звао да резервишем, а до јула имаш времена да се спремиш, све да су сваки од тих чланова изменили.”

„Добро, али ћу понети да читам, само да знаш.”

„Е, то ћемо још да видимо”, мисли у себи Милутин и оде обучен у хавајску кошуљу у канал да прецизира где ће да сложи Маричин архив.

„Молимо паметне и поштене да чувају здравље и не губе наду. За сваки случај. Ако нам нико други не помогне.”

Душко Радовић

АКТУЕЛНА ТЕМА

Јединствени Правилник о порезу на додату вредност – примена од 1. 7. 2021. године 8

II	Предаја добара на основу уговора о лизингу.....	10
III	Узимање и употреба добара и други промет добара и услуга без накнаде	11
IV	Пренос целокупне или дела имовине	13
V	Замена добара у гарантном року	13
VI	Пословни узорци, рекламни материјал и други поклони мање вредности.....	14
VIII	Добра и услуге из области грађевинарства	14
	Промет који се не сматра прометом из области грађевинарства	14
IX	Начин и поступак одобравања пореског пуномоћства	21
X	Услуге у вези са непокретностима	22
XIV	Начин утврђивања пореске основице при промету који се врши уз накнаду.....	22
XVI	Начин измене пореске основице	24
XVII	Промет добара и услуга и увоз добара који се опорезује по посебној стопи ПДВ-а.....	27
XVIII	Начин и поступак остваривања пореских ослобођења код ПДВ-а са правом на одбитак претходног пореза	28
XIX	Добра и услуге за чији је промет прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза	32
XX	Начин утврђивања и исправке сразмерног пореског одбитка	32
XXII	Опрема и објекти за вршење делатности и улагања у објекте, начин спровођења исправке одбитка и начин утврђивања дела претходног пореза за који накнадно може да се оствари право на одбитак	33
XXVI	Издавање рачуна	33
XXVII	Пријава за евидентирање обвезника ПДВ-а и поступак евидентирања	37
XXVIII	Облик, садржина и начин вођења евиденције о ПДВ-у	37
XXXII	Поступак остваривања права на повраћај ПДВ-а и начин и поступак рефакције и рефундације ПДВ-а	38

Подзаконски акти за примену новог Закона о фискализацији – од 1. 1. 2022. године 39

1	Уредба о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја	40
2	Правилник о врстама фискалних рачуна, типовима трансакција, начинима плаћања, позивању на број другог документа и појединостима осталих елемената фискалног рачуна	44
3	Уредба о облику и садржају регистра елемената електронских фискалних уређаја, врстама електронских фискалних уређаја, начину њиховог коришћења и одобравања, аутоматској обустави рада електронског фискалног уређаја, појединостима алтернативног приступа сталној интернет вези и начину увида у податке достављене Пореској управи.....	48
4	Правилник о условима и процедури издавања и начину коришћења безбедносног елемента	52
5	Правилник о начину и поступку достављања података о издатим фискалним рачунима Пореској управи.....	53
6	Правилник о начину чувања и заштите података у интерној меморији електронског фискалног уређаја ...	55

7 Правилник о врсти и начину достављања података о пословном простору и пословним просторијама, као и о начину генерисања ознаке пословног простора.....	56
8 Правилник о начину провере пријављених фискалних рачуна.....	57

Повећан износ субвенција за угоститељски и туристички сектор59

Уредба о субвенцијама угоститељској и туристичкој привреди	59
Уредба о субвенцијама туристичким водичима и туристичким пратиоцима	60

РАЧУНОВОДСТВО

Пословање приватних здравствених установа, приватне праксе и апотека61

1 Оснивање приватне здравствене установе	61
2 Оснивање приватне праксе.....	62
2.1 Привремени престанак обављања здравствене делатности	64
3 Радно време	65
4 Стицање и располагање средствима приватних здравствених установа и приватне праксе	65
5 Комплементарна медицина	66
6 Апотекарска делатност	67
7 Опорезивање приватних здравствених установа и приватне праксе	68
7.1 Приватне здравствене и апотекарске установе	68
7.2 Приватна здравствена пракса и апотека приватна пракса	69
8 Здравствене установе и приватна пракса – ПДВ, фискализација и евидентирање	75
8.1 Евидентирање промета преко фискалне касе	79
8.2 Непостојање обавезе вођења КЕП књиге	80
8.3 Благајничко пословање	80
8.4 Пословне књиге приватне праксе која је паушално опорезована	80
8.5 Рачуноводствено евидентирање у установи / приватној пракси која води књиге по систему двојног књиговодства	81
9 Апотеке – ПДВ, фискализација и евидентирање	86
9.1 Пословне књиге и евиденције	86
9.2 Организација рачуноводства.....	87
9.3 Фискализација и обавеза издавања рачуна	88
9.4 Набавка робе	89
9.5 Калкулација	90
9.6 Продаја лекова.....	91
9.7 Попусту добављача лекова	96
9.8 Уништавање или повраћај лекова услед истека рока	97

9.9 Бонуси произвођача лекова	99
9.10 Производња галенских препарата и лекова	100
9.11 Акције и снижења	104

МСФИ 9 – Нови модел за признавање обезвређења потраживања – модел очекиваних кредитних губитака (поједностављени приступ)	106
--	------------

Расподела добити, исплата дивиденде и међудивиденде у ДОО	111
--	------------

1 Расподела добити	112
2 Расподела добити за дивиденде	113
3 Опорезивање исплате дивиденде и рачуноводствено евидентирање	115
3.1 Исплата дивиденде правним лицима – резидентима	116
3.2 Исплата дивиденде физичким лицима – резидентима	117
3.3 Исплата дивиденде правним лицима – нерезидентима	117
3.4 Исплата дивиденде физичким лицима – нерезидентима	120
4 Исплата учешћа у добити запосленима и члановима управе	121
5 Међудивиденде	123
5.1 Извештај о пословању	124
5.2 Износ привремене дивиденде	124
5.3 Постојање нето имовине друштва	124
5.4 Порески третман међудивиденде	125
5.5 Рачуноводствено евидентирање међудивиденде	125

Коментар подзаконских аката за примену Закона о архивској грађи и архивској делатности – Правилника о условима и начину ревизије архивских фондова и збирки у архивима и Правилника о ближим мерама заштите архивске грађе	126
---	------------

Правилник о условима и начину ревизије архивских фондова и збирки у архивима	126
Правилник о ближим мерама заштите архивске грађе	129

ПОРЕЗИ

Први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима и економски дељивим целинама у оквиру новоизграђених грађевинских објеката	131
--	------------

1 Место и време промета непокретности	133
2 Пореска основица и стопа која се примењује на промет непокретности	133
3 Споредна испорука добара приликом преноса непокретности	135
4 Право на одбитак претходног пореза по основу набавке непокретности	136
5 Исказивање података у обрасцу ПОПДВ	138

Кратке теме из области ПДВ-а 141

Порески дужник за промет добара и услуга из области грађевинарства који се врши од 1. 1. 2021. године, приликом сукцесивних испорука добара, односно пружања услуга	141
Порески третман наплате накнаде за промет добара која треба да буду отпремљена у иностранство (аванс)	142
Неурачунавање услуга чије је место промета иностранство у износ укупног промета	142
Рефундација ПДВ-а купцу првог стана у случају закључења уговора о купопродаји стана у којем су на страни продавца два обвезника ПДВ-а – сувласника грађевинског земљишта	143
Примена пореске стопе на промет и увоз дигестата – течног стајског ђубрива	144
Накнада која се наплаћује у девизама за промет извршен у Републици Србији	145

ЗАРАДЕ

Накнада и порески третман коришћења приватног возила у службене сврхе и службеног возила у приватне сврхе 147

1 Коришћење и порески третман употребе приватног возила у службене сврхе	147
1.1 Основни принципи	147
1.2 Износ накнаде за коришћење приватног возила у службене сврхе	148
1.3 Обрачун накнаде за коришћење сопственог возила у службене сврхе	149
1.4 Коришћење приватног возила ради превоза на рад	150
2 Обрачун примања по основу коришћења службеног возила у приватне сврхе	151
2.1 Законске одредбе	151
2.2 Обрачун примања по основу коришћења службеног возила у приватне сврхе	152
2.3 Остали моменти	153

Опорезивање прихода по основу допунског рада..... 154

1 Основ за закључивање уговора о допунском раду	154
1.1 Допунски рад по Закону о раду	154
1.2 Допунски рад по Закону о здравственој заштити	155
1.3 Допунски рад по Закону о високом образовању	156
1.4 Допунски рад по Закону о основама система образовања и васпитања	156
1.5 Допунски – додатни рад по Закону о државним службеницима	157
1.6 Допунски рад по Закону о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе	157
2 Порески третман допунског рада	158
2.1 Пример обрачуна накнаде по уговору о допунском раду и књижење	158

Нови Посебан колективни уговор за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије..... 160

1	Примена уговора приликом заснивања радног односа	160
2	Мерила за годишњи одмор	160
3	Плаћено одсуство	161
4	Безбедност и здравље на раду	162
5	Зарада запослених	162
6	Увећана зарада	163
7	Накнада зараде за боловање због болести COVID-19	163
8	Друга примања запослених	164
9	Солидарне помоћи	164
10	Јубиларне награде запосленима	165
11	Накнаде трошкова запосленима	165
12	Услови за рад синдиката	165
13	Прелазне и завршне одредбе	166

РАДНИ ОДНОСИ

Новчана казна као мера за непоштовање радне дисциплине, односно повреду радних обавеза 167

1	Новчана казна за непоштовање радне дисциплине, односно повреду радних обавеза према Закону о раду	167
1.1	Поступак пре изрицања новчане казне	168
1.2	Решење о новчаној казни	168
1.3	Обрачун новчане казне запосленом	169
1.4	Заштита зараде и обрачун новчане казне	170
2	Новчана казна за повреде дужности из радног односа према Закону о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе	170
2.1	Дисциплински поступак и изрицање новчане казне	170
2.2	Карактеристике обрачуна новчане казне према Закону	172
2.3	Пример обрачуна новчане казне	172

Права и обавезе послодаваца према запосленима који имају неоправдане изостанке са рада 173

1	Изоштајање са посла као вид непоштовања радне дисциплине	173
2	Евидентирање часова рада код послодавца	175
3	Обрачун зараде када запослени неоправдано нема пуно радно време	176
4	Обрачун осталих примања запосленог који неоправдано одсуствује са рада	179

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за мај 2021. године.....	180
Актуелни статистички подаци на дан 26. 4. 2021. године	184
1 Просечна месечна зарада по запосленом.....	184
2 Доприноси за социјално осигурање.....	184
2.1 Стопе доприноса.....	184
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса	184
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса.....	184
3 Минимална зарада.....	184
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом	184
5 Индекс потрошачких цена.....	185
6 Законске камате.....	185
6.1 Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе.....	185
6.2 Годишња законска затезна камата	185
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених	186

ИНГ-ПРО

Јединствени Правилник о порезу на додату вредност – примена од 1. 7. 2021. године

У „Службеном гласнику РС“ бр. 37 од 14. априла 2021. године објављен је Правилник о порезу на додату вредност (даље: Правилник), који је ступио на снагу 22. априла 2021. године, а примењиваће се од 1. јула 2021. године. Тај „јединствени“ Правилник о порезу на додату вредност објединио је одредбе досадашњих 27 правилника, који престају да важе од дана почетка примене Правилника. Осим што се ради о техничком обједињавању више подзаконских аката у један, Правилником се уводе и нека нова правила у појединим областима, а извршена су и прецизирања одређених норми.

Значи, од 1. јула 2021. године материја пореза на додату вредност уређена је следећим прописима:

- Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“ бр. 84/2004... и 153/2020);
- Правилником о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“ бр. 37/2021);

- Уредбом о количини расхода (кало, растур, квар и лом) на који се не плаћа порез на додату вредност („Сл. гласник РС“ бр. 124/2004);
- Уредбом о критеријумима на основу којих се утврђује шта се, у смислу Закона о порезу на додату вредност, сматра претежним прометом добара у иностранство („Сл. гласник РС“ бр. 124/2004, 27/2005, 4/2013, 21/2015 и 44/2018 – други пропис);
- Уредбом о извршавању Закона о порезу на додату вредност на територији Аутономне Покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244 („Сл. гласник РС“ бр. 111/2013 и 31/2018).

Правилник има 282 члана, који су распоређени у 33 поглавља, а у односу на одредбе тренутно важећих подзаконских аката, извршене су веће или мање измене или прецизирања, и то:

Број поглавља	Назив	Ближе уређује примену Закона о ПДВ-у:	Назив старог правилника који је „заменен“	Измене у Правилнику у односу на стари правилник?
I	Уводна одредба			
II	КРИТЕРИЈУМИ НА ОСНОВУ КОЈИХ СЕ ОДРЕЂУЈЕ КАДА СЕ ПРЕДАЈА ДОБАРА НА ОСНОВУ УГОВОРА О ЛИЗИНГУ, ОДНОСНО ЗАКУПУ СМАТРА ПРОМЕТОМ ДОБАРА	члан 4. став 3. тачка 2а)	Правилник о критеријумима на основу којих се одређује када се предаја добара на основу уговора о лизингу, односно закупу сматра прометом добара	ДА Прецизирање
III	УЗИМАЊЕ И УПОТРЕБА ДОБАРА И ДРУГИ ПРОМЕТ ДОБАРА И УСЛУГА, БЕЗ НАКНАДЕ	члан 4. став 4. члан 5. став 4.	Правилник о утврђивању шта се сматра узимањем и употребом добара, другим прометом добара и пружањем услуга, без накнаде, о утврђивању уобичајених количина пословних узорака, рекламним материјалом и другим поклоницама мање вредности	ДА
VI	УОБИЧАЈЕНА КОЛИЧИНА ПОСЛОВНИХ УЗОРАКА, РЕКЛАМНИ МАТЕРИЈАЛ И ДРУГИ ПОКЛОНИ МАЊЕ ВРЕДНОСТИ	члан 6. став 1. тачка 3) члан 6. став 1. тачка 4)		ДА
IV	ПРЕНОС ЦЕЛОКУПНЕ ИЛИ ДЕЛА ИМОВИНЕ	члан 6. став 1. тачка 1)	Правилник о утврђивању преноса целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, код којег се сматра да промет добара и услуга није извршен	ДА
V	ЗАМЕНА ДОБАРА У ГАРАНТНОМ РОКУ	члан 6. став 1. тачка 2)	Правилник о поступку замене добара у гарантном року код које се сматра да промет добара није извршен	ДА
VII	СЕКУНДАРНЕ СИРОВИНЕ И УСЛУГЕ НЕПОСРЕДНО ПОВЕЗАНЕ СА СЕКУНДАРНИМ СИРОВИНАМА	члан 10. став 2. тачка 1)	Правилник о утврђивању секундарних сировина и услуга које су непосредно повезане са секундарним сировинама, у смислу Закона о порезу на додату вредност	НЕ

прописано је да је обвезник ПДВ-а који примаоцу добара не зарачунава повратну амбалажу дужан да у својој евиденцији, по врсти амбалаже, обезбеди податке који се односе на:

- 1) датум и количину предате амбалаже;
- 2) лице којем је амбалажа предата.

Облик и садржина обрасца ПОПДВ и пореске пријаве, односно обрасца ПППДВ нису мењани.

Чланом 249. Правилника једино је прецизирано да се у поље 8а.2, у делу који се односи на основицу, уносе и подаци о износу накнаде за промет добара и услуга за који је, у складу са чл. 35. и 36. Закона о ПДВ-у, прописан посебан поступак опорезивања.

XXXII Поступак остваривања права на повраћај ПДВ-а и начин и поступак рефакције и рефундације ПДВ-а

Једина суштинска измена која је извршена у Правилнику у односу на одредбе тренутно важећег

Правилника о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефакције и рефундације ПДВ односи се на рок за подношење захтева за рефакцију црквама и верским заједницама.

У члану 273. став 4. Правилника прописано је да се рок за подношење захтева за рефакцију традиционалним црквама и верским организацијама од шездесет дана **рачуна од истека календарског тромесечја у којем је извршено плаћање рачуна** за набављена добра и услуге у Републици Србији, односно плаћен ПДВ за увоз добара у Републику Србију, уместо тренутно важећег правила, по којем се тај рок рачуна од истека календарског тромесечја у ком су добра и услуге **набављене** у Републици или извршен увоз добара у Републику.

Поред наведеног, образац РЕФ 3А – *Захтев традиционалне цркве, односно верске заједнице за рефакцију* у Правилнику је означен као образац РЕФ 3, док је образац РЕФ 5 – *Захтев дипломатској и конзуларној представништва, односно међународне организације за рефакцију* у Правилнику образац РЕФ 4.

ПС

Електронско издање ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници www.propisi.net и садржи преко 250.000 докумената: прописе, судску праксу, службена мишљења надлежних министарстава, modele уговора и обрасце из свих области, као и коментаре прописа врхунских стручњака, при чему су сва наведена документа међусобно повезана.

ЗАШТО СЕ ПРЕТПЛАТИТИ БАШ НА ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима, као и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.
- Зато што се приликом претраживања појмова нуде могући резултати.

За информацију и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Подзаконски акти за примену новог Закона о фискализацији – од 1. 1. 2022. године

У броју 1/2021, стр. 48–56, представљен је нови Закон о фискализацији („Сл. гласник РС” бр. 153/2020 – даље: Закон). Укратко, почев од 1. 1. 2022. године предмет фискализације су промет добра и услуга на мало (даље: промет на мало) и примљени аванс за промет на мало.

Прометом на мало сматрају се **сваки извршени промет добара и пружање услуга физичким лицима, као и сваки промет добара и услуга у малопродајним објектима, независно од тога да ли је корисник физичко лице, правно лице или предузетник, укључујући и промет извршен путем самонаплатних уређаја – аутомата. Малопродајним објектом сматрају се сваки пословни простор и пословна просторија који се примарно користе за промет добара и пружање услуга физичким лицима.**

У „Службеном гласнику РС” бр. 31/2021 од 31. 3. 2021. године објављено је шест правилника који се односе на примену Закона о фискализацији:

- Правилник о врстама фискалних рачуна, типовима трансакција, начинима плаћања, позивању на број другог документа и појединостима осталих елемената фискалног рачуна – примењује се од **1. јануара 2022. године**;
- Правилник о начину и поступку достављања података о издатим фискалним рачунима Пореској управи – примењује се од **1. јануара 2022. године**;
- Правилник о начину чувања и заштите података у интерној меморији електронског фискалног уређаја – примењује се од **1. јануара 2022. године**;
- Правилник о начину провере пријављених фискалних рачуна – примењује се од **1. јануара 2022. године**;
- Правилник о врсти и начину достављања података о пословном простору и пословним просторијама, као и о начину генерисања ознаке пословног простора – примењује се од **1. новембра 2021. године**;
- Правилник о условима и процедури издавања и начину коришћења безбедносног елемента – примењује се од **1. јула 2021. године**.

Поред тога, у наредном броју „Службеног гласника” (број 32/2021 од 2. 4. 2021. године) објављена су и преостала два подзаконска акта за примену Закона:

- Уредба о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја – примењује се од **1. јануара 2022. године**, и
- Уредба о облику и садржају регистра елемената електронских фискалних уређаја, врстама електронских фискалних уређаја, начину њиховог коришћења и одобравања, аутоматској обустави рада електронског фискалног уређаја, појединостима алтернативног приступа сталној интернет вези и начину увида у податке достављене Пореској управи – примењује се од **1. јула 2021. године**.

Осим наведених подзаконских аката, очекује се да Пореска управа донесе и објави Технички водич за примену појединих одредаба Закона и подзаконских аката, на који указују одредбе неких од донесених подзаконских аката.

Према прелазним и завршним одредбама члана 19. Закона, лица која имају обавезу да евидентирају сваки појединачно остварени промет преко фискалне касе у складу са Законом о фискалним касама, дужна су да до почетка примене Закона ускладе своје пословање с одредбама тог закона и подзаконским актима донетим на основу њега.

Лица која тренутно немају обавезу да евидентирају сваки појединачно остварени промет преко фискалне касе у складу са Законом о фискалним касама и Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе, а нису ослобођена обавезе евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја новом Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја, дужна су да до почетка примене Закона (1. 1. 2022. године) ускладе своје пословање с одредбама Закона и подзаконским актима донетим на основу њега.

Према томе, обвезници су дужни да своје пословање ускладе са новим законом и подзаконским актима до 1. јануара 2022. године.

ће је спровести више од једном и на више од једног начина. Приликом провере фискалног рачуна купац, односно прималац фискалног рачуна добија једно од следећих обавештења преко система за проверу фискалних рачуна:

- 1) ако систем за проверу фискалних рачуна није доступан – обавештење о недоступности система за проверу фискалних рачуна;
- 2) ако провера фискалног рачуна није успешна услед неисправности фискалног рачуна – обавештење о неисправности фискалног рачуна;
- 3) ако је провера фискалног рачуна успешна – обавештење о исправности фискалног рачуна.

Ако је купац (прималац фискалног рачуна) добио обавештење о исправности фискалног рачуна, он ће имати:

- ▶ увид у податке из рачуна у смислу члана 5. став 2. Закона;
- ▶ опцију да преузме копију фискалног рачуна у електронској форми;
- ▶ опцију да учествује у фискалној лутрији или сличној наградној игри или промотивној акцији,

уколико је таква наградна игра, односно промотивна акција у току у тренутку провере фискалног рачуна.

На основу наведеног може да се закључи да је једна од главних предности поменутог система за проверу фискалних рачуна управо могућност да купац или прималац фискалног рачуна преузме копију фискалног рачуна у електронској форми уколико добије обавештење о исправности фискалног рачуна. Практична импликација те могућности огледа се у чињеници да, уместо да купац или прималац рачуна чува фискални рачун у папирном облику за потребе нпр. рекламације робе, што ствара проблем имајући у виду да подаци на рачуну временом бледе, па то у пракси захтева прављење фотокопије истог, предметни систем омогућиће купцу или primaocu рачуна да фискални рачун преузме и чува у електронском облику на свом рачунару или телефону. Провера фискалног рачуна преко система за проверу фискалних рачуна могућа је десет година након датума издавања фискалног рачуна.

PC

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За препоруку и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позивите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Повећан износ субвенција за угоститељски и туристички сектор

У „Службеном гласнику РС” бр. 38/2021 објављене су две Уредбе:

- 1) Уредба о изменама и допунама Уредбе о утврђивању Програма распореда и коришћења субвенција за подршку раду угоститељске и туристичке привреде због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 (даље: **Уредба о субвенцијама угоститељској и туристичкој привреди**), и
- 2) Уредба о изменама Уредбе о утврђивању Програма распореда и коришћења субвенција за подршку раду туристичких водича и туристичких пратилаца због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 (даље: **Уредба о субвенцијама туристичким водичима и туристичким пратиоцима**).

Обе уредбе ступиле су на снагу 16. 4. 2021. године.

Изменама и допунама наведених уредби **повећан је износ бесповратних средстава** која се додељују на име субвенција угоститељској и туристичкој привреди, односно субвенција туристичким водичима и туристичким пратиоцима, у том смислу да ће се, уместо једнократне исплате од 30.900,24 динара по запосленом, односно по туристичком водичу и туристичком пратиоцу, средства додељивати у периоду од два узастопна месеца за сваки месец у висини од 30.900,24 динара по запосленом, односно по туристичком водичу и туристичком пратиоцу. Дакле, укупан износ додељених средстава по запосленом, односно по туристичком водичу и туристичком пратиоцу износиће 61.800,48 динара, с тим што ће исплата да се изврши за два узастопна месеца у износу од по 30.900,24 динара.

Уредба о субвенцијама угоститељској и туристичкој привреди

Уредбом о субвенцијама угоститељској и туристичкој привреди у глави III. НАЧИН КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА промењен је став 3, који

сада гласи: „Средства се додељују у периоду од два узастопна месеца за сваки месец у висини од 30.900,24 динара по сваком запосленом за ког је привредни субјект исплатио зараду за месец децембар 2020. године и поднео одговарајућу пореску пријаву.”

Дакле, услови за доделу средстава нису мењани, већ само износ средстава који се, уместо за један месец, додељује узастопно за два месеца. Уредбом и даље није прецизирано у којим месецима ће исплата субвенција бити извршена, али је према најавама министра финансија та исплата планирана за јул и август 2021. године. Исплата субвенција уследиће по објављивању списка привредних субјеката који су остварили право на давања, који ће бити објављен на интернет страницама Министарства финансија – Пореске управе и Министарства трговине, туризма и телекомуникација.

Такође, у одељку 3. „Исплата бесповратних средстава” став 3. након извршених измена гласи: „Привредни субјект исплаћена средства може да искористи до истека периода од три месеца након последње исплаћене помоћи, након чега ће наменски рачуни бити затворени, а неискоришћена средства бити пренета у буџет Републике Србије.”

Датом изменом само је прецизиран рок у ком привредни субјекти могу да користе бесповратно додељена средства, у том смислу да средства субвенција могу да се користе до истека периода од три месеца након последње исплаћене помоћи. То значи да ће од момента последње исплате помоћи на наменски рачун корисника зависити и рок у ком додељена средства могу да се искористе. На пример, уколико привредном субјекту бесповратна средства буду уплаћена на наменски рачун у Управи за трезор 10. јула и 10. августа 2021. године, рок у ком субјект може да искористи наведена средства за исплате зарада запосленима истиче 10. новембра 2021. године.

Иако је наведеном допуном Уредбе прецизиран рок у ком субјекти могу да искористе бесповратно додељена средства, исто није учињено у одељку 2. „Услови за доделу бесповратних средстава”, у чијем су ставу 4. прописани критеријуми за губитак права

на субвенције. Наиме, наведеном одредбом и даље је остало прописано да „привредни субјект губи право на коришћење субвенције уколико смањи број запослених за више од 10% у периоду од дана ступања на снагу ове уредбе, закључно са истеком периода од **три месеца након исплаћене помоћи**, не рачунајући запослене који су са привредним субјектом закључили уговор о раду на одређено време пре дана ступања на снагу ове уредбе за период који се завршава од дана ступања на снагу ове уредбе до истека периода од три месеца након исплаћене помоћи, односно уколико додељена бесповратна средства до истека периода од **три месеца након исплаћене помоћи** у потпуности или делимично не искористи искључиво за зараде запослених.”

Независно од пропуста да се прецизира и рок за губитак права на субвенцију, сматрамо да одредбу о губитку права након последњих измена Уредбе треба тумачити тако да се рок од три месеца посматра такође у односу на последњу исплату помоћи, а не уопштено у односу на исплату помоћи, како би могло погрешно да се закључи. На пример, уколико привредном субјекту бесповратна средства буду уплаћена на наменски рачун у Управи за трезор 10. јула и 10. августа 2021. године, а привредни субјект из било ког разлога не жели да користи сва додељена средства, већ само средства која су му исплаћена 10. јула, тада рок у ком не може да смањи број запослених за више од 10% истиче 10. октобра 2021. године, јер је то последње давање за тог субјекта (10. јул + 3 месеца = 10. октобар). Уколико би користио субвенцију за оба месеца, рок за губитак права на субвенцију био би 10. новембар 2021. године (10. август + 3 месеца = 10. новембар).

Остале одредбе у поменутој уредби нису мењане, тако да и даље важе сва објашњења која смо пружили у вези са њиховом применом у броју 3/2021 (у чланку под називом „Нове субвенције угоститељској и туристичкој привреди због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19”), као и у броју 4/2021 (у чланку под називом „Измена Програма за помоћ угоститељској и туристичкој привреди”).

Уредба о субвенцијама туристичким водичима и туристичким пратиоцима

Уредбом о субвенцијама туристичким водичима и туристичким пратиоцима у глави III. НАЧИН КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА промењен је став 3, који сада гласи: „Средства се додељују туристичким водичима и туристичким пратиоцима у периоду од два узастопна месеца за сваки месец у висини од **30.900,24 динара** по сваком туристичком водичу и туристичком пратиоцу, уплатом на динарски текући рачун код пословних банака.”

Бесповратна средства ће у складу са Уредбом бити уплаћена након објављивања коначног списка туристичких водича и туристичких пратилаца који испуњавају услове за доделу средстава, а након спроведеног јавног позива за подношење захтева, који ће бити објављен на сајту Министарства трговине, туризма и телекомуникација.

Услови за доделу средстава, као и остале одредбе, Уредбе нису мењани, о чему смо детаљна објашњења објавили у броју 4/2021, у чланку под називом „Помоћ туристичким водичима и туристичким пратиоцима”.

ПС

Електронско издање ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Незаобилазна помоћ у раду рачуновође

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници www.propisi.net и садржи преко 250.000 докумената:

- ▶ прописе,
- ▶ судску праксу,
- ▶ службена мишљења надлежних министарстава,
- ▶ моделе уговора и обрасце из свих области,
- ▶ коментаре прописа.

Сва наведена документа међусобно су повезана.

За ирејилашу и грује информације иишиће нам на: office@ingpro.rs или нас иозовиће на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Пословање приватних здравствених установа, приватне праксе и апотека

Увод

Законом о здравственој заштити („Сл. гласник РС” бр. 25/2019 – даље: Закон) уређује се систем здравствене заштите у Републици Србији, његова организација, друштвена брига за здравље становништва, општи интерес у здравственој заштити, надзор над спровођењем овог закона, као и друга питања од значаја за организацију и спровођење здравствене заштите.

Чланом 6. Закона прописано је да систем здравствене заштите у Републици Србији чине **здравствене установе**, високошколске установе које изводе акредитоване студијске програме за стицање одговарајућих знања и вештина за обављање послова у области здравствене заштите (даље: високошколске установе здравствене струке) и друга правна лица за која је посебним законом предвиђено да обављају и послове здравствене делатности, затим **приватна пракса**, здравствени радници и здравствени сарадници, као и организација и финансирање здравствене заштите.

Чланом 27. Закона, став 1. тачке 1) и 3), прецизирано је да су пружаоци здравствене заштите, између осталог, и здравствене установе у приватној својини и приватна пракса.

Уредбом о класификацији делатности („Сл. гласник РС” бр. 54/2010) приватне здравствене установе, приватна пракса и апотеке обухваћене су у:

- области 86 – Здравствене делатности;
- групи 32.50 – Производња медицинских и стоматолошких инструмената и материјала;
- групи 47.73 – Трговина на мало фармацеутским производима у специјализованим продавницама – апотекама.

1 Оснивање приватне здравствене установе

Здравствену установу у приватној својини, у складу са чланом 28. Закона, оснива правно или физичко лице, под условима прописаним наведеним законом. Здравствена установа може да се оснује као:

- 1) дом здравља;
- 2) здравствена установа поликлиника;
- 3) апотекарска установа;
- 4) болница (општа и специјална);
- 5) здравствени центар;
- 6) завод;
- 7) завод за јавно здравље;
- 8) клиника;
- 9) институт;
- 10) клиничко-болнички центар;
- 11) универзитетски клинички центар;
- 12) војна здравствена установа или санитетска јединица и установа у Војсци Србије, у складу са посебним законом.

На органе здравствене установе у приватној својини, статусне промене, промену правне форме и престанак постојања сходно се примењују прописи којима се уређује правни положај привредних друштава, дакле Закон о привредним друштвима („Сл. гласник РС” бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – други закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018 и 91/2019). С тим у вези, одредбе Закона које регулишу органе здравствене установе у јавној својини не односе се на здравствене установе у приватној својини.

У складу са чланом 33. Закона здравствена установа може да обавља здравствену делатност ако Министарство здравља (даље: Министарство) решењем утврди да су испуњени прописани услови за обављање здравствене делатности. Здравствена установа може да обавља само здравствену делатност која је утврђена решењем Министарства о испуњености прописаних услова за обављање здравствене делатности.

Изузетно, здравствена установа може да ангажује здравственог радника друге специјалности из друге здравствене установе, односно приватне праксе уколико је неопходно да се непосредном сарадњом и консултацијом са здравственим радником те здравствене установе одређеном пацијенту обезбеди квалитетна и безбедна здравствена заштита у оквиру здравствене делатности за коју је здравствена установа основана, закључивањем уговора о пословно-техничкој сарадњи са дру-

Књижење:

	1340 – Роба у промету на мало	1341 – Укалкулисани ПДВ	1349 – Укалкулисана РУЦ	
C ₀	19.695,00	3.282,50	3.787,50	C ₀
1)	-3.195,00	-532,50	-2.662,50	1)
	16.500,00	2.750,00	1.125,00	

Апотека је 2. маја продала две креме по акцијској цени од 3.300 динара за једну крему.

Салдо 1349	1.125,00
Салдо 1340	16.500,00
Износ продаје	6.600,00
Реализована РУЦ	450,00

Књижење:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
1.	243	Благајна	6.600,00	
	604	Приходи од продаје робе на домаћем тржишту		6.600,00
- за њазар у благајни				
2.	501	Набавна вредност продате робе	6.600,00	
	1340	Роба у промету на мало		6.600,00
	604	Приходи од продаје робе на домаћем тржишту		-1.100,00
	476	Обавезе за порез на додату вредност по основу продаје за готовину		1.100,00
- за обрачунаши ПДВ у промету на мало				
2а	13411	Укалкулисани ПДВ у промету на мало 10%	1.100,00	
	1349	Разлика у цени робе у промету на мало	450,00	
	501	Набавна вредност продате робе	-1.550,00	
- за обрачунашу укалкулисану РУЦ и укалкулисани ПДВ				

Уколико се евиденција набавне вредности продате робе врши на основу података из помоћних евиденција (картица) које се воде за сваки артикал, књижење је:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
1.	243	Благајна	6.600,00	
	604	Приходи од продаје робе на домаћем тржишту		6.600,00
- за њазар у благајни				
2.	501	Набавна вредност продате робе	5.050,00	
	13411	Укалкулисани ПДВ у промету на мало 10%	1.100,00	
	1349	Разлика у цени робе у промету на мало	450,00	
	1340	Роба у промету на мало		6.600,00
- за набавну вредност продајне робе				

ПС

ИНГ-ПРО

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК“ представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Наменен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издвајамо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 900 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За прегледање и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

МСФИ 9 – Нови модел за признавање обезвређења потраживања – модел очекиваних кредитних губитака (поједностављени приступ)

МСФИ 9 – Финансијски инструменти уводи нови модел за признавање губитака по основу умањења вредности средстава – **модел очекиваних кредитних губитака**, у односу на модел насталих кредитних губитака, који је примењиван према МРС 39. Модел очекиваних кредитних губитака захтева да субјект рачуноводствено обухвати очекиване кредитне губитке и промене у наведеним очекиваним кредитним губицима на сваки датум извештавања, тако да одрази промене у кредитном ризику од почетног признавања. Другим речима, више није неопходно да се кредитни догађај одигра пре признавања кредитних губитака.

У складу са параграфом 5.5.9 МСФИ 9, на сваки датум извештавања ентитет треба да процени да ли се кредитни ризик одређеног финансијског инструмента значајно повећао од почетног признавања. Приликом вршења процене ентитет треба да користи промену у ризику неиспуњења обавезе, до које долази током очекиваног трајања финансијског инструмента, уместо промене у износу очекиваних кредитних губитака. Да би извршио ту процену, ентитет треба да пореди ризик неиспуњења обавезе који се јавља код финансијског инструмента од датума извештавања са ризиком неиспуњења обавезе који се јавља код финансијског инструмента од датума почетног признавања, као и да размотри разумне и поткрепиве информације, које су доступне без непотребних трошкова или напора, а указују на значајна повећања кредитног ризика од почетног признавања.

С тим у вези, а како је прописано параграфом 5.5.17 МСФИ 9, ентитет треба да одмерава очекиване губитке од финансијског инструмента на начин који одражава:

- (а) непристрасан и **износ пондерисан вероватноћом**, који се утврђује вредновањем низа могућих исхода;
- (б) временску вредност новца;
- (ц) разумне и поткрепиве информације које су доступне без непотребних трошкова или напора на

датум извештавања **о претходним догађајима, тренутним условима и прогнозама будућих економских услова**.

При одмеравању очекиваних кредитних губитака ентитет не мора нужно да идентификује сваки могући сценарио. Међутим, треба да размотри ризик или вероватноћу да ће до кредитног губитка доћи и вероватноћу да неће доћи до губитка повезаног са кредитима, чак и ако је вероватноћа настанка губитка повезаног са кредитима веома мала. Максимални период који треба узети у обзир приликом одмеравања очекиваних кредитних губитака јесте максимални уговорни период (укључујући опције продужавања) током којег је ентитет изложен кредитном ризику, а не дужи период, чак и ако је тај дужи период у складу са пословном праксом.

Ентитет не мора да предузима детаљно истраживање информација, али треба да размотри све разумне и поткрепиве информације које су доступне без непотребних трошкова или напора и које су релевантне за процену очекиваних кредитних губитака, укључујући ефекат очекиваних плаћања унапред. Информације које се користе треба да обухватају факторе који су специфични за купца, опште економске услове и процену како текућег тако и прогнозираног кретања услова на датум извештавања.

Ентитет може да користи различите изворе података, који могу да буду и интерни (специфични за ентитет) и екстерни. Могући извори података обухватају интерно искуство кредитних губитака, интерне оцене, искуство кредитних губитака других ентитета и екстерне оцене, извештаје и статистичке податке. Ентитети који немају уопште или имају недовољно извора података специфичних за ентитет, могу да користе заједничко искуство сличних ентитета за упоредиви финансијски инструмент (или групе финансијских инструмената).

Историјске информације представљају важан ослонац или основу за одмеравање очеки-

начин индиректно умањити износ исказан на рачуну исправке вредности. Другим речима, МСФИ 7 за поменута средства дозвољава да се директно отписују ставом 576/204, без обзира на постојање припадајуће исправке вредности.

Оно што се свакако може закључити на основу таквог процењивања исправке вредности потраживања јесте да је веома тешко пратити да ли су исправљена потраживања наплаћена до дана одобравања финансијских извештаја у складу са МРС 10 – *Догађаји након извештајног периода*, али и сторнирати обезвређење које је евидентирано на 31. 12. 2020. године. С тим у вези, када је реч о исправци вредности обрачунате на појединачној основи, накнадна наплата директно ће утицати на обрачун те исправке тако што ће исправка евентуално остати само у износу који се односи на временску вредност новца, али пошто је у том случају

ефекат најчешће нематеријалан, исправка ће бити укинута.

Када је исправка обрачуната на заједничкој основи, према нашем мишљењу, исправку не треба умањивати по основу накнадне наплате, чак ни у делу који је алоциран на конкретно потраживање. Наиме, обрачун на заједничкој основи представља статистичку вероватноћу настанка кашњења у наплати и ненаплаћивања, обрачунату за целу групу потраживања, па она у себи већ садржи и вероватноћу наплате конкретног потраживања, односно већ је обрачунски умањена у том делу, тако да би свако додатно умањивање било неосновано. С друге стране, све догађаје после извештајног периода треба користити за усклађивање улазних информација које су коришћене за обрачун на заједничкој основи, имајући у виду конкретне околности, односно метод обрачуна и саме догађаје.

ПС

Редакција

Расподела добити, исплата дивиденде и међудивиденде у ДОО

Увод

Правни аспект расподеле добити за различите правне форме привредних друштава регулисан је Законом о привредним друштвима („Сл. гласник РС” бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – други закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018 и 91/2019 – даље: ЗПД) и оснивачким актима друштава. Добит друштва утврђује се у редовним годишњим финансијским извештајима друштва, док је њихово усвајање предуслов за расподелу добити. Предмет расподеле је добит исказана на рачуну 340 – *Нераспоређени добити* ранијих година, као обрачунска категорија, која је првенствено настала као разлика између прихода и расхода остварених у претходном периоду. При томе, добитак текуће године, који је на 31. 12. претходне године, након утврђивања резултата исказан на рачуну 341 – *Нераспоређени добити* текуће године, приликом отварања пословних књига на почетку наредне пословне године преноси се на рачун 340.

У вези са расподелом добити за исплату дивиденди у 2021. години потребно је указати и на

ограничења која се односе на привредне субјекте који су прихватили директна давања у складу са Уредбом о утврђивању Програма директних давања из буџета Републике Србије привредним субјектима у приватном сектору у циљу ублажавања економских последица проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Сл. гласник РС” бр. 11/2021 – даље Уредба о директним давањима). Наиме, привредни субјекти који се определе за коришћење директних давања не могу да исплаћују дивиденде у периоду од дана ступања на снагу Програма, односно од 13. 2. 2021, па до краја 2021. године. Забрана се односи на све исплате дивиденде, односно учешћа у добити, као и на међудивиденде до краја 2021. године. Почев од дана ступања на снагу Програма, односно од 13. 2. 2021, па до 31. 12. 2021. године привредни субјекти који исплате дивиденду немају право на исплату директних давања, а у случају да им се изврши исплата, на њих се примењују правила о губитку права на коришћење директних давања.

- ЗПД не прописује обавезу издвајања у резерве, тако да део добити не мора да се издваја у законске резерве. Међутим, актима друштва може да се предвиди издвајање у резерве за одређене намене (резерве за покриће будућих губитака, резерве за стицање сопствених удела итд.).
- При доношењу одлуке о расподели добити на дивиденду треба имати у виду и одредбе о ограничењу плаћања.
- Законом је прописана могућност да се нерасподељена добит претвори у основни капитал. Ако се добит (односно резерве) претвара у основни капитал, онда је правило да се расподела на чланове друштва врши сразмерно са учешћем њихових удела у укупном основном капиталу. Одлуком о расподели добити (претварању резерви у основни

капитал) требало би утврдити и дан на који се саставља листа чланова друштва, јер само лица са те листе остварују право на бесплатне уделе по основу повећања основног капитала из добити, односно резерви друштва.

➤ Део добити може да се исплаћује и другим лицима, а не само члановима друштва. Дакле, актима друштва може да се уреди да се део добити исплаћује запосленима, односно члановима управе.

➤ **Привредни субјекти који су прихватили директна давања у складу са Уредбом о директним давањима, не могу да исплаћују дивиденде нити међудивиденде у периоду од дана ступања на снагу Програма, односно од 13. 2. 2021, па до краја 2021. године.**

ПС

Мр Јован Чанак

Коментар подзаконских аката за примену Закона о архивској грађи и архивској делатности – Правилника о условима и начину ревизије архивских фондова и збирки у архивима и Правилника о ближим мерама заштите архивске грађе

Увод

Закон о архивској грађи и архивској делатности („Сл. гласник РС” бр. 6/2020 – даље: Закон) објављен је 24. јануара 2020. године, а ступио је на снагу **1. фебруара 2020. године**. У складу са чланом 75. Закона његова примена почела је **1. фебруара 2021. године**, тј. истеком годину дана од дана његовог ступања на снагу. Чланом 73. Закона прописано је да ће подзаконски прописи за спровођење тог закона бити донети у року од годину дана од дана његовог ступања на снагу.

Са доношењем подзаконских аката увелико се касни јер је рок за њихово доношење био **24. јануар 2021. године**.

Прва два подзаконска акта, о којима ће бити речи у овом тексту: Правилник о условима и начину ревизије архивских фондова и збирки у архивима и Правилник о ближим мерама заштите архивске грађе, објављени су 25. 3. 2021. године у

„Службеном гласнику РС” бр. 29/2021 и оба су ступила на снагу осмог дана од дана њиховог објављивања, тј. **2. априла 2021. године**.

Правилник о условима и начину ревизије архивских фондова и збирки у архивима

На основу члана 28. став 2 Закона министар културе и информисања донео је поменути правилник (како је уводно објашњено) којим су прописани услови и начин ревизије архивских фондова и збирки у архивима. Одредбе тог правилника односе се на ревизију архивских фондова и збирки у архивима коју су дужни да обављају **архивски фондови**.

Чланом 3. Правилника прописано је да се ревизијом архивских фондова и збирки у архивима (даље: ревизија) утврђује стварно **бројчано и физичко стање** инвентарисане архивске грађе и врши упоређивање пописаних архивских јединица, пред-

2. 2021.). У претходном излагању могло се уочити да су до сада донета само два подзаконска акта: Правилник о условима и начину ревизије архивских фондова и збирки у архивима и Правилник о ближим мерама заштите архивске грађе, и то са закашњењем од два месеца. Међутим, сматрамо да је било приоритетније да се донесу неки акти који се односе на ствараоце и имаоце архивске грађе. Наиме, ствараоци и имаоци архивске грађе **су и привредна друштва**, а не само државни органи и организације, органи аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе, јавна предузећа, имаоци јавних овлашћења, правна лица која се у потпуности или делимично финансирају из буџетских средстава. У том смислу требало је да Влада приоритетно донесе, у складу са чланом 15. Закона, **акт о управљању документима, начину евидентирања, класификовања и архивирања, чувања, одабирања архивске грађе и документарног материјала**.

Да би се поштовале одредбе из члана 14. Закона, односно да би стваралац и ималац архивске грађе, осим физичких лица, могли да донесу:

- општи акт о начину евидентирања, класификовања, архивирања и чувања архивске грађе и документарног материјала,
 - листу категорија архивске грађе и документарног материјала и
 - општи акт о начину евидентирања, заштите и коришћења електронских докумената,
- било би сасвим целисходно да је Влада претходно донела подзаконски акт који уређује дату материју, који се, осим на наведена правна лица, односи и на привредна друштва која нису наведена у поменутом члану 15. Закона.

Претходне констатације доводимо у везу са применом члана 9. Закона, који се односи на оба-

везе ствараоца и имаоца архивске грађе и документарног материјала. Једна од тих обавеза наведена је под тачком 7. поменутог члана, а односи се на обавезу достављања надлежном архиву преписа архивске књиге најкасније у року **до 30. априла текуће године** за документарни материјал настао у претходној години. То значи да је било потребно да правна лица која су ствараоци и имаоци архивске грађе претходно донесу општа акта из члана 14. Закона, да би тако поштовала наведену обавезу.

Та акта, по нашем мишљењу, била би далеко квалитетнија да су донета на основу Уредбе о управљању документима, начину евидентирања, класификовања, архивирања, чувања, одабирања архивске грађе и документарног материјала за све ствараоце и имаоце архивске грађе, која још увек није донета. У недостатку тог акта ствараоци и имаоци архивске грађе могли су да се, у циљу доношења општих аката и њиховог прилагођавања својим потребама, позивају и користе одредбе **Уредбе о категоријама регистратурског материјала с роковима чувања** („Сл. гласник РС” бр. 43/1994), која је још увек на снази. Наведену уредбу донела је Влада на основу чл. 78. ст. 2. Закона о државној управи („Сл. гласник РС” бр. 20/92), а у вези са чланом 45. Закона о културним добрима („Сл. гласник РС” бр. 6/1990) и чланом 18. Уредбе о канцеларијском пословању („Сл. гласник РС” бр. 8/1992), по прибављеном мишљењу Архива Србије. За утврђивање рокова чувања документарног материјала потребно је позвати се на одредбе из Закона о рачуноводству, Уредбе о буџетском систему, Царинског закона, Правилника о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларација и других образаца у царинском поступку, као и других прописа који одређују рок чувања документарног материјала.

ПС

Електронски часопис ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ”, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свацијем пословању. Наменен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издавамо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца”, „Календар правних аката” и „Регистар прописа”.

Тренутно се у издању налази преко 1.100 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За ирејилашу и грује информације ишишиће нам на: office@ingpro.rs или нас йозовише на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима и економски дељивим целинама у оквиру новоизграђених грађевинских објеката

Промет добара, у смислу Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 153/20 – даље: Закон о ПДВ-у), представља пренос права располагања на телесним стварима (даље: добра) лицу које тим добрима може да располаже као власник, ако поменути закон не није друкчије одређено. Такође, сагласно одредби члана 4. став 3. т. 7) и 7а) Закона о ПДВ-у, прометом добара, у смислу тог закона, сматра се и пренос права располагања на грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката, као и пренос власничког удела на грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката. При томе, на пренос појединих грађевинских објеката обрачунава се ПДВ у складу са Законом о ПДВ-у, док је за пренос одређених грађевинских објеката прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза.

Први пренос права располагања на **новоизграђеним** грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката, који врши обвезник ПДВ-а, подлеже обавези обрачунавања ПДВ-а у складу са Законом о ПДВ-у.

Правилником о утврђивању појединих добара и услуга из члана 25. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 120/12 и 86/15 – даље: Правилник) уређено је, између осталог, и шта се сматра новоизграђеним грађевинским објектима и економски дељивим целинама у оквиру новоизграђених грађевинских објеката. Према одредби члана 3. став 1. Правилника, новоизграђеним грађевинским објектима, у смислу члана 25. став 2. тачка 3) Закона, сматрају се објекти чија је изградња, односно доградња започета:

- 1) до 31. децембра 2004, а настављена од 1. јануара 2005. године у делу који је изграђен, односно дограђен од 1. јануара 2005. године;
- 2) од 1. јануара 2005. године.

Економски дељивим целинама у оквиру новоизграђених грађевинских објеката, сагласно ставу 2. истог члана Правилника, **сматрају се делови тих**

објеката који се испоручују као посебне целине (станови, пословни простори, гаражна места и др.).

Грађевински објекти чија је изградња завршена закључно са 31. децембром 2004. године не сматрају се новоизграђеним грађевинским објектима, а ни економски дељиве целине у оквиру тих објеката не сматрају се економски дељивим целинама у оквиру новоизграђених грађевинских објеката. Први пренос права располагања на новоизграђеном грађевинском објекту врши изворни – први власник објекта (у највећем броју случајева лице које има статус инвеститора у складу са законом којим се уређују планирање и изградња). Међутим, први пренос права располагања у смислу Закона о ПДВ-у, поред инвеститора, врши и сваки други власник објекта **који ствара нову вредност објекта**. Пренос права располагања најчешће се врши на основу уговора о промету непокретности закљученог у облику јавнобележнички потврђене исправе.

Наиме, ако инвеститор у току изградње грађевинског објекта отуђи грађевински објекат (пре завршетка), па **стицалац права својине на незавршеном грађевинском објекту настави изградњу објекта**, неретко се јавља недоумица који субјект има право својине над делом грађевинског објекта изграђеног од момента када је инвеститор извршио отуђење тог објекта. С тим у вези, а с обзиром на то да је инвеститор у моменту преноса права својине над грађевинским објектом на стицаоца престао да буде држалац права својине над тим објектом, оригинално право својине над делом грађевинског објекта изграђеног од момента преноса права својине са инвеститора на стицаоца врши стицалац, односно тренутни власник грађевинског објекта. У складу са наведеним, обавеза да се обрачуна ПДВ на први пренос права располагања, који врши обвезник ПДВ-а, постоји када је реч о:

➤ **новоизграђеним грађевинским објектима и економски дељивим целинама у оквиру тих објеката у свим степенима изграђености, који, као такви,**

ду са законом (члан 10. став 2. тачка 5) подтачка (3) Закона ПДВ-у).

Ако је у истом пореском периоду наплаћен аванс и извршен промет, у обрасцу ПОПДВ, у пољу 3.3, исказују се само подаци о износу основице за извршени промет. Ако је обвезник ПДВ-а у једном по-

реском периоду примио аванс и исказао податке о примљеном авансу у пољу 3.9 обрасца ПОПДВ (износ основице), а у другом пореском периоду извршио је промет за који је примио аванс, у пољу 3.3 обрасца ПОПДВ исказује податак о износу основице за извршени промет, без умањења за износ аванса.

ПС

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Кратке теме из области ПДВ-а

Порески дужник за промет добара и услуга из области грађевинарства који се врши од 1. 1. 2021. године, приликом сукцесивних испорука добара, односно пружања услуга

Одредбом члана 10. став 2. тачка 3) Закона о ПДВ-у прописано је да је порески дужник прималац добара и услуга из области грађевинарства, обвезник ПДВ-а, односно лице из члана 9. став 1. поменутог закона за промет извршен од стране обвезника ПДВ-а, ако је вредност тог промета већа од 500.000 динара без ПДВ-а. Наведени критеријум не примењује се на промете који се врше од 1. 1. 2021. године ако је за те промете наплаћен, односно плаћен аванс закључно са 31. 12. 2020. године. На предметне промете примењују се правила прописана Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19).

Сагласно одредбама члана 2. став 1. Правилника о утврђивању добара и услуга из области грађевинарства за сврху одређивања пореског дужника за порез на додату вредност (даље: Правилник о утврђивању добара и услуга из области грађевинарства), добрима и услугама из области грађевинарства, у смислу члана 10. став 2. тачка 3) Закона о ПДВ-у, сматрају се добра и услуге чији се промет врши у складу са чланом 4. став 1. и став 3. тачка 6), као и чланом 5. став 1. и став 3. тачка 3) Закона о ПДВ-у, у оквиру обављања делатности из следећих група Класификације делатности, које су прописане Уредбом о класификацији делатности („Сл. гласник РС” бр. 54/10), и то:

- 1) 41.20 Изградња стамбених и нестамбених зграда;
- 2) 42.11 Изградња путева и ауто-путева;

- 3) 42.12 Изградња железничких пруга и подземних железница;
- 4) 42.13 Изградња мостова и тунела;
- 5) 42.21 Изградња цевовода;
- 6) 42.22 Изградња електричних и телекомуникационих водова;
- 7) 42.91 Изградња хидротехничких објеката;
- 8) 42.99 Изградња осталих непоменутих грађевина;
- 9) 43.11 Рушење објеката;
- 10) 43.12 Припрема градилишта;
- 11) 43.21 Постављање електричних инсталација;
- 12) 43.22 Постављање водоводних, канализационих, грејних и климатизационих система;
- 13) 43.29 Остали инсталациони радови у грађевинарству;
- 14) 43.31 Малтерисање;
- 15) 43.32 Уградња столарије;
- 16) 43.33 Постављање подних и зидних облога;
- 17) 43.34 Бојење и застакљивање;
- 18) 43.91 Кровни радови;
- 19) 43.99 Остали непоменути специфични грађевински радови.

Одредбом става 4. истог члана Правилника о утврђивању добара и услуга из области грађевинарства прописано је да се вредност промета из става 1. датог члана одређује на дан промета.

Према одредби члана 42. Закона о ПДВ-у обвезник је дужан да изда рачун за сваки промет добара и услуга. У складу са одредбом члана 22. став 1. Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци („Сл. гласник РС” бр. 123/12, 86/15, 52/18 и 94/19 – даље: Правилник о рачунима), обвезник ПДВ-а који, на основу закључених уговора, сукцесивно врши испоруку добара или услуга, може да изда један рачун за више појединачних испорука добара или услуга једном лицу,

лимитна услуга сматра се извршеном у време када је окончано пружање тог дела услуге. Делимитна услуга постоји ако је за одређене делове економски дељиве услуге посебно уговорена накнада.

Сагласно одредби члана 16. Закона о ПДВ-у, пореска обавеза настаје на дан када се најраније изврши једна од следећих радњи:

- 1) промет добара и услуга;
- 2) наплата, односно плаћање ако је накнада или део накнаде наплаћен, односно плаћен у новцу пре промета добара и услуга;
- 2а) издавање рачуна у погледу услуга из члана 5. став 3. тачка 1) наведеног закона, услуга непосредно повезаних са тим услугама, као и услуга техничке подршке приликом коришћења софтвера, хардвера и друге опреме на одређени временски период;
- 3) настанак обавезе плаћања царинског дуга приликом увоза добара, а ако те обавеза нема, на дан када би настала обавеза плаћања тог дуга.

Одредбом члана 22. став 1. Закона о ПДВ-у прописано је да, ако је накнада за промет добара и услуга изражена у иностраној валути, за обрачун те вредности у домаћој валути примењује се средњи курс централне банке, односно уговорени курс који важи на дан настанка пореске обавезе.

У Мишљењу Министарства финансија бр. 401-00-45/2021-04 од 15. марта 2021. године, које се од-

носи на накнаду за промет извршен у Републици Србији која се наплаћује у девизама, наведено је следеће: „У складу са Законом о ПДВ, пореска обавеза настаје даном када се најраније изврши једна од следећих радњи: промет добара и услуга или наплата, односно плаћање ако је накнада или део накнаде наплаћен, односно плаћен у новцу пре промета добара и услуга. Ако је накнада за промет добара и услуга изражена у иностраној валути, за обрачун те вредности у домаћој валути примењује се средњи курс централне банке, односно уговорени курс који важи на дан настанка пореске обавезе. С тим у вези, када је за адаптацију грађевинског објекта ангажовано инострано лице (лице које у Републици Србији нема седиште, односно пребивалиште), које се евидентирало за обавезу плаћања ПДВ-а у Републици и које накнаду за свој промет извршен у Републици наплаћује у девизама, **прималац добара, односно услуга дужан је да за промет добара, односно услуга за који је порески дужник у складу са Законом, обрачуна ПДВ по прописаној пореској стопи на дан настанка пореске обавезе и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом. У овом случају, вредност накнаде изражене у иностраној валути утврђује се у домаћој валути применом средњег курса народне банке Србије на дан настанка пореске обавезе у складу са Законом.**”

ПС

Накнада и порески третман коришћења приватног возила у службене сврхе и службеног возила у приватне сврхе

Увод

У свакодневној пословној пракси службени и приватни аутомобили код послодаваца користе се за приватне или службене потребе, пре свега на службеним путовањима, али и за остале сврхе, у складу са општим актима. У овом тексту биће приказан начин обрачуна накнаде за коришћење помених возила, као и порески третман тих исплата.

1 Коришћење и порески третман употребе приватног возила у службене сврхе

1.1 Основни принципи

Запосленом који је упућен на службено путовање накнађују се трошкови превоза од места рада до места где треба да изврши службени посао, као и трошкови превоза за повратак до места рада, у висини стварних трошкова превоза према приложеном рачуну. Према томе, када запослени на службеном путу користи јавни саобраћај, дужан је да поднесе рачун, на основу ког му се врши накнада трошкова превоза на службеном путу, при чему се на те трошкове превоза не обрачунавају пореске обавезе. Међутим, ако због хитности, односно потреба службеног пута запослени не може да користи ни превоз у јавном саобраћају ни службено возило на службеном путу, по писаном одобрењу овлашћеног лица (у ком се наводе разлози хитности, односно потребе службеног посла) **он може да користи сопствени аутомобил**. Таква формулација уобичајено се уноси у општа акта код послодаваца и представља основ да се у сваком конкретном појединачном случају донесе одлука о одобрењу коришћења приватног возила. Према томе, право на накнаду трошкова превоза сопственим аутомобилом има запослени којег послодавац упуту на службено путовање сопственим возилом или му изда налог за употребу сопственог аутомобила за потребе тзв. вожње у локалу, односно за дневне потребе у месту седишта послодавца.

Приликом примене института „коришћења сопственог аутомобила у службене сврхе” треба имати у виду следеће моменте:

1) Послодавац општим актом, односно уговором о раду треба да уреди услове и начин коришћења сопственог аутомобила за превоз на службеном путовању или у друге службене сврхе, као и начин обрачуна накнаде трошкова превоза сопственим возилом.

2) Под „сопственим возилом” подразумева се возило у приватном власништву које, као власник или по другом основу (члан породице власника, по овлашћењу власника), користи запослени којем је за превоз на службеном путу одобрено коришћење сопственог аутомобила. Дакле, аутомобил мора да буде **у власништву запосленог или неког од чланова његове породице, па** уколико је власник аутомобила члан породице запосленог, потребно је да запосленом изда **овлашћење** за коришћење предметног приватног аутомобила у службене сврхе.

3) Мора да постоји налог за коришћење сопственог возила у службене сврхе, у којем треба уписати податке: о типу возила и регистарском броју, броју пређених километара на почетку и по завршетку службеног путовања, просечну потрошњу горива, дестинацију путовања и пређену километражу на службеном путовању.

4) Запослени којем се исплаћује накнада за коришћење приватног аутомобила у службене сврхе нема право на накнаду трошкова горива, оправке, одржавања возила и сл. јер то садржи накнада која се исплаћује.

5) Када се сопствени аутомобил користи за друге службене потребе (без путног налога), запослени би требало да **води евиденцију о пређеним километрима**, на основу које би му послодавац извршио накнаду трошкова.

6) Запослени којем је одобрено коришћење сопственог аутомобила у службене сврхе **има право** на надокнаду споредних трошкова који су у вези са службеним путем, као што је плаћена путарина, уз подношење рачуна уз путни налог.

на одређеној функцији уговорила могућност да то лице због специфичности обављања функције има право на коришћење службеног аутомобила који би му био на сталном располагању. Тада би сви трошкови службеног аутомобила имали карактер трошкова за службене потребе, па би теретили расходе пословања привредног друштва.

На крају је потребно поменути и то да за процену тржишне вредности аутомобила који запослени приватно користи послодавац може да се обрати

Ауто-мото савезу Србије – Центру за моторна возила. Да би послодавац добио податке о тржишној вредности аутомобила који је дат на коришћење запосленом у приватне сврхе, неопходно је да АМСС достави захтев за утврђивање тржишне вредности аутомобила, као и да уз захтев наведе: за које сврхе се тражи процена, закључно са којим датумом, али и податке о возилу. Осим тога, треба да достави и фотокопију саобраћајне дозволе возила и доказ о уплати накнаде за процену.

ПС

Мр Жељко Албанезе

Опорезивање прихода по основу допунског рада

Увод

Допунски рад представља облик уговорног рада ван радног односа, а његово спровођење регулисано је одредбама неколико закона за поједине делатности на које се односе. Тако се уговор о допунском раду у пракси најчешће закључује на бази следећих законских прописа:

- 1) Закона о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014 и 113/2017);
- 2) Закона о здравственој заштити („Сл. гласник РС” бр. 25/2019);
- 3) Закона о високом образовању („Сл. гласник РС” бр. 88/2017, 27/2018, 67/2019, 6/2020 – др. закон и 6/2020 – др. закон);
- 4) Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС” бр. 88/2017, 27/2018 – др. закони, 10/2019, 27/2018 – др. закон и 6/2020);
- 5) Закона о државним службеницима („Сл. гласник РС” бр. 79/2005, 81/2005 – испр., 83/2005 – испр., 64/2007, 67/2007 – испр., 116/2008, 104/2009, 99/2014, 94/2017, 95/2018 и 157/2020) и
- 6) Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Сл. гласник РС” бр. 21/2016, 113/2017, 113/2017 – други закон и 95/2018).

Основна регулатива допунског рада утврђена је Законом о раду, међутим, када се такав уговор закључује, нпр. у делатностима здравства и образовања, посебни закони за поменуте делатности имају предност. Ипак, за све уговоре о допунском

раду у свим делатностима порески третман је јединствен, о чему ће у овом чланку такође бити речи.

1 Основ за закључивање уговора о допунском раду

1.1 Допунски рад по Закону о раду

Према члану 202. Закона о раду, запослени који ради с пуним радним временом код послодавца може да закључи уговор о допунском раду са другим послодавцем највише до једне трећине пуног радног времена. Уговор о допунском раду:

- обавезно садржи износ новчане накнаде за тај рад и друга права и обавезе по основу рада;
- обавезно се закључује у писаном облику.

Према наведеним одредбама Закона карактеристике допунског рада су:

- 1) допунски рад могу да обављају само већ запослена лица, дакле не могу да га обављају пензионисана или незапослена лица;
- 2) допунски рад могу да обављају запослена лица која већ раде са пуним радним временом, дакле не могу да га обављају запослени са непуним радним временом;
- 3) допунски рад запослени може да обавља само код другог послодавца, односно допунски рад запослени не може да обавља код истог послодавца;
- 4) допунски рад може да траје највише до једне трећине пуног радног времена, дакле 13,33 часа недељно, тј. 13 сати и 20 минута;

1.	Нето накнада	50.000,00
2.	Коефицијент за прерачун у бруто	0,636
3.	БРУТО НАКНАДА (ред. бр. 1 : ред. бр. 2)	78.616,35
4.	Нормирани трошкови (20% × ред. бр. 3)	15.723,27
5.	ОПОРЕЗИВИ ПРИХОД (ред. бр. 3 - ред. бр. 4)	62.893,08
6.	Порез (20% × ред. бр. 5)	12.578,62
7.	Допринос за ПИО (25,5% × ред. бр. 5)	16.037,73
8.	За исплату (ред. бр. 3 - ред. бр. 6 - ред. бр. 7) = ред. бр. 1	50.000,00

Пре исплате накнаде по уговору о допунском раду исплатилац подноси пореску пријаву ППП-ПД надлежној организационој јединици Пореске управе, након чега добија БОП за плаћање обавеза по основу исплате накнаде. Приходи по основу допунског рада у обрасцу ППП-ПД пријављују се под ОВП 605, односно под ОВП 606 (за лице којем је решењем Фонда ПИО признато право на престанак плаћања доприноса јер су у току године доприноси плаћени на износ процењене највише годишње основице доприноса).

Порези и доприноси по одбитку по основу уговора о допунском раду уплаћују се на рачун 840-4848-37. На налогу за плаћање наводи се шифра плаћања 254 и број одобрења за плаћање (БОП) добијен од стране Пореске управе.

С обзиром на то да се уговор о допунском раду закључује искључиво са лицима која су у радном односу и која су већ пријављена на осигурање по приоритетном основу, лица која су ангажована по датом уговору не пријављују се на осигурање.

Књижење по основу исплате прихода по допунском раду код правног лица које примењује Контни оквир за привредна друштва:

Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
525	Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	78.616,35	
4659	Обавезе за нето накнаде физичким лицима по осталим уговорима		50.000,00
48903	Обавезе за порез и доприносе по осталим уговорима са физичким лицима		12.578,62
48903	Обавезе за порез и доприносе по осталим уговорима са физичким лицима		16.037,73
- за обрачун накнаде по уговору о допунском раду			

WWW.PROPISI.NET

Књижење по основу исплате прихода по допунском раду код правног лица које примењује Контни план за буџетски систем:

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
1.	131211	Обрачунати неплаћени расходи	78.616,35	
	237311	Обавезе по основу нето исплата за услуге по уговору		50.000,00
	237411	Обавезе по основу пореза на исплате за услуге по уговору		12.578,62
	237511	Обавезе по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за услуге по уговору		16.037,73
- за обрачун накнаде по уговору о допунском раду				
2.	237311	Обавезе по основу нето исплата за услуге по уговору	50.000,00	
	237411	Обавезе по основу пореза на исплате за услуге по уговору	12.578,62	
	237511	Обавезе по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за услуге по уговору	16.037,73	
	121111	Жиро рачуни		78.616,35
- по изводу				
3.	423590	Остале стручне услуге	78.616,35	
	131211	Обрачунати неплаћени расходи		78.616,35
- по уговору				

ПС

ИНГ-ПРО

Нови Посебан колективни уговор за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије

У наставку издвајамо неке од најважнијих специфичности, мерила и критеријума које утврђује нови Посебан колективни уговор за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије.

Репрезентативни синдикати у комуналној делатности организовани за територију Републике Србије: Синдикат запослених у комунално-стамбеној делатности Србије и Грански синдикат јавних саобраћајних и комуналних делатности „Независност“, и Влада Републике Србије закључили су нови Посебан колективни уговор за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије („Сл. гласник РС” бр. 30/2021), који је ступио на снагу 26. 3. 2021. године (даље: Уговор). Уговор је закључен на период од три године.

Наведеним уговором уређују се права, обавезе и одговорности из радног односа и по основу рада, као и друга питања од значаја за запослене и послодавце у комуналним делатностима, при чему, у смислу Уговора:

- 1)** послодавац је јавно предузеће које је основано за обављање комуналних делатности одређених законом, којим се уређује дата област, а чији оснивачи су јединице локалне самоуправе, односно градови и општине на територији Републике Србије;
- 2)** запослени је лице које је у складу са Законом о раду засновало радни однос са послодавцем.

Уговор се непосредно примењује, па општим актом код послодавца и уговором о раду не могу да се утврде мања права и неповољнији услови рада и обавезе од права, услова рада и обавеза утврђених законом и Уговором. Уговор обезбеђује минимум права за преко 60.000 запослених у комуналном сектору на територији Републике Србије, као те мељни акт те делатности.

1 Примена уговора приликом заснивања радног односа

Према одредбама Уговора (чл. 8–10), радни однос у јавно-комуналним предузећима може

да заснује лице које испуњава услове утврђене правилником о организацији и систематизацији послова код послодавца. Тај правилник доноси послодавац по претходно прибављеном мишљењу репрезентативног синдиката.

Одлуку о потреби заснивања радног односа доноси послодавац у складу са годишњим програмом пословања, уз сагласност оснивача. Међутим, члан 10. Уговора захтева да послодавац на почетку сваке календарске године доставља репрезентативним синдикатима, на њихов захтев, обавештење о извршеном пријему нових запослених у протеклој години. Тај списак мора да садржи име и презиме запосленог, организациону јединицу, назив посла и стручну спрему запосленог, односно степен образовања.

2 Мерила за годишњи одмор

Према одредбама Уговора, дужина годишњег одмора запосленом утврђује се у трајању од најмање двадесет радних дана и увећава према следећим критеријумима:

- (1)** По основу степена образовања и оспособљености за рад:
 - 1)** за високо образовање на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије или специјалистичке струковне студије) у складу са Законом о високом образовању, почев од 10. септембра 2005. године, као и на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године – пет радних дана;
 - 2)** за високо образовање на студијама првог степена (основне академске, односно струковне студије), на студијама у трајању од три године, за више образовање и специјалистичко образовање након средњег образовања – три радна дана;
 - 3)** за средње образовање у трајању од четири године – два радна дана;

д) обрачун износ синдикалне чланарине од зараде запосленог и уплати га на одговарајуће рачуне синдиката (синдикална организација, синдикат града – општине, гране) у складу са статутом највишег органа синдиката,

ђ) стручну помоћ за израду годишњег финансијског извештаја.

Такође, послодавац ће члановима синдиката омогућити одсуствовање са рада ради реализације програмских активности и присуствовања синдикалним састанцима, конференцијама, седницама, семинарима и конгресима, по позиву органа синдиката који организује скуп, у складу са наведеним уговором и општим актом. При томе, општим актом или споразумом послодавца и синдиката утврђује се број овлашћених представника синдиката који имају право на плаћено одсуство, при чему Уговор у члану 94. прецизира да изабрани, односно именовани представник репрезентативног синдиката, потписника Уговора, у вишим органима и телима, и то: председник и потпредседник ре-

публичког синдиката, као и председник, односно повереник покрајинског, окружног, регионалног и градског репрезентативног органа синдиката, има право на седамдесет плаћених часова рада месечно ако синдикат на том нивоу организовања има најмање двеста чланова и по два часа месечно за сваких следећих сто чланова.

13 Прелазне и завршне одредбе

1) За праћење примене одредби Уговора и давање мишљења надлежна је комисија коју именују потписници – репрезентативни синдикати и Влада у року од тридесет дана од дана ступања на снагу Уговора, а сачињавају је по два представника страна потписника тог уговора.

2) На сва питања која нису регулисана Уговором непосредно се примењују одредбе закона.

3) Општи акти и уговори о раду код послодавца морају да буду усаглашени са Уговором најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу Уговора, дакле до 26. 9. 2021. године.

ПС

Зашто баш PROPISI.NET?

- ▶ Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- ▶ Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- ▶ Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- ▶ Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- ▶ Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- ▶ Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- ▶ Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- ▶ Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- ▶ Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- ▶ Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилицу или латиници.
- ▶ Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у Word или PDF формату.
- ▶ Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- ▶ Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

Новчана казна као мера за непоштовање радне дисциплине, односно повреду радних обавеза

Новчана казна за повреду радне обавезе или непоштовање радне дисциплине представља законом утврђен случај када послодавац може запосленом да одбије од зараде износ утврђен решењем послодавца којим се утврђује одговорност запосленог за повреду радне обавезе или непоштовање радне дисциплине и изриче мера која се извршава обуставом од зараде запосленог.

Новчана казна запосленом уведена је у нашу радноправно праксу као санкција за повреде дужности из радног односа, било да се ради о непоштовању радне дисциплине било о повреди радне обавезе. Новчане казне су стриктно законски прописане, а у овом чланку биће размотрена два законска прописа која су утврдила могућност изрицања новчане казне:

1) Закон о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – Одлука УС и 113/2017) и

2) Закон о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Сл. гласник РС” бр. 21/2016, 113/2017 и 95/2018).

1 Новчана казна за непоштовање радне дисциплине, односно повреду радних обавеза према Закону о раду

Према одредбама члана 179. Закона о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014 и 113/2017), послодавац може да откаже запосленом уговор о раду:

- ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог и његово понашање,
- ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе,
- ако запослени не поштује радну дисциплину и
- ако постоје оправдани разлози који се односи на потребе послодавца.

Међутим, према одредбама члана 179а истог закона, за **повреду радне обавезе или непоштова-**

ње радне дисциплине у смислу наведених одредаби члана 179. Закона, ако сматра да постоје олакшавајуће околности или да повреда радне обавезе, односно непоштовање радне дисциплине није такве природе да запосленом треба да престане радни однос, уместо отказа уговора о раду, послодавац може да изрекне једну од следећих мера:

1) привремено удаљење са рада без накнаде зараде – у трајању од једног до петнаест радних дана;
2) новчану казну у висини до 20% од основне зараде запосленог за месец у ком је новчана казна изречена, која се извршава обуставом од зараде на основу решења послодавца о изреченој мери – у трајању до три месеца;

3) опомену са најавом отказа, у којој се наводи да ће послодавац запосленом отказати уговор о раду без поновног упозорења из члана 180. Закона ако у наредном року од шест месеци учини исту повреду радне обавезе или непоштовање радне дисциплине.

Као што се види, у Закону о раду извршена је градација мера за повреду радне дисциплине, односно санкција мора да буде адекватна повреди, али није дозвољена кумулација казни, односно послодавац не може да изрекне две од наведених казни, већ искључиво једну. Према тиме, **новчану казну послодавац може да изрекне запосленом:**

1) који својом кривицом учини повреду радне обавезе, и то:

- ако несавесно или немарно извршава радне обавезе,
- ако злоупотреби положај или прекорачи овлашћења,
- ако нецелисходно и неодговорно користи средства рада,
- ако не користи или ненаменски користи обезбеђена средства или опрему за личну заштиту на раду и
- ако учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом, односно уговором о раду;

2) који не поштује радну дисциплину, и то:

- ако неоправдано одбије да обавља послове и извршава налоге послодавца у складу са законом,

– основни коефицијент посла	12,00
– додатак за сложеност и одговорност	11,50
Укупан коефицијент (12,00 + 11,50)	23,50
– основица за обрачун плате нето	2.764,88 дин.
– основна нето плата (23,50 x 2.764,88)	64.974,68 дин.

Пример обрачуна плате и новчане казне дат је у наредној табели:

Ред. број	Опис	Износ
1.	Основна нето плата за месец у ком је новчана казна изречена	64.974,68
2.	Основна бруто плата (Н - 1.830,00) : 0,701	90.078,00
3.	Број година рада у радном односу	10
4.	Укупан проценат додатка (ред. бр. 3 x 0,4%)	4%
5.	Износ додатка (ред. бр. 2 x ред. бр. 4)	3.603,12
6.	Укупна бруто плата (ред. бр. 2 + ред. бр. 5)	93.681,12
7.	Пореска олакшица	18.300,00
8.	Пореска основица (ред. бр. 6 - ред. бр. 7)	75.381,12
9.	Порез (10% x ред. бр. 8)	7.538,11
10.	Доприноси на терет запосленог (19,90% x ред. бр. 6)	18.642,54
11.	Доприноси на терет послодавца (16,65% x ред. бр. 6)	15.597,91
12.	Нето плата (ред. бр. 6 - ред. бр. 9 - ред. бр. 10)	67.500,47
13.	Проценат новчане казне	20%
14.	Износ новчане казне (25% на 90.078,00)	22.519,50
15.	Нето зарада за исплату (12 - 14)	44.980,97

ПС

Мр Жељко Албанезе

Права и обавезе послодаваца према запосленима који имају неоправдане изостанке са рада

Радно време је битан чинилац нормалног одвијања пословних активности правних лица, али неискоришћено радно време одражава се и на запослене – како на права из радног односа тако и на зараде. У овом чланку разматрамо случајеве када запослени неоправдано одсуствују са рада и мере које тим поводом могу да предузимају послодавци у складу са Законом о раду.

1 Изостајање са посла као вид непоштовања радне дисциплине

У складу са чланом 15. Закона о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – УС и 113/2017 – даље: Закон) запослени је дужан да поштује организацију рада и пословања код послодавца, као и услове и правила послодавца у вези са испуњавањем уговорних и

других обавеза из радног односа, али и да обавести послодавца о битним околностима које утичу или би могле да утичу на обављање послова утврђених уговором о раду. Такође је и чланом 17. Закона утврђено да су послодавац и запослени дужни да се придржавају права и обавеза утврђених законом, општим актом и уговором о раду.

Наведени закон прописује карактеристичне повреде радне обавезе и непоштовања радне дисциплине и упућује на то да колективни уговор и правилник о раду, односно уговор о раду треба да утврђују друге повреде и кршења. Пошто је овде реч о неоправданом одсуствовању са рада, одмах може да се констатује да се то кршење законски подводи под „непоштовање радне дисциплине”. Наиме, непоштовање радне дисциплине подразумева обавезу запосленог да савесно и одговорно обавља послове на којима ради и да поштује

Према томе, ако је износ зараде који се исплаћује за 160 сати рада већи од наведеног сразмерног износа најниже основице доприноса – основица за обрачун доприноса је та зарада. У супротном доприноси се обрачунавају на сразмеран износ најниже основице.

4 Обрачун осталих примања запосленог који неоправдано одсуствује са рада

У наставку је наведено неколико напомена о праву запосленог који има неоправдано одсуство са посла на друге исплате по основу радног односа у току посматраног месеца.

За време одсуствовања са рада у случајевима прописаним Законом (годишњи одмор, плаћено одсуство итд.) запослени има право на накнаду зараде у складу са законом, општим актом и уговором о раду, али **нема право на накнаду трошкова који настају на раду или у вези са радом (топли оброк, накнада трошкова превоза за долазак и одлазак са рада)** јер те трошкове није ни имао, осим уколико општим актом и уговором о раду није другачије прописано.

Исто тако, уколико запослени одсуствује са рада без правног основа (неоправдано), односно ван случајева за које му Закон признаје право да одсуствује са рада, за време таквог одсуства нема право ни на накнаду трошкова који настају на раду или у вези са радом (топли оброк, накнада трошкова превоза за долазак и одлазак са рада) јер исте није ни имао.

Ипак, када је у питању регрес за коришћење годишњег одмора, с обзиром на то да је реч о накнади трошкова који не настају на раду, већ их запослени има за време коришћења годишњег одмора, запослени право на накнаду тих трошкова остварује у складу са општим актом и уговором о раду, како је прописано чланом 118. став 1. тачка 6) Закона. Наиме, Закон о раду само је прописао право запосленог на накнаду трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора, док је начин, рок исплате и друге појединости за остваривање наведеног права препустио да се ближе уреде општим актом или уговором о раду. У том смислу послодавац може да предвиди да ће запослени наведено право остварити у пуном износу од износа који је утврдио правилником о раду, уколико је запослени остварио и искористио право на пун годишњи одмор у тој години, а сразмерни део уколико остварује и користи право на сразмерни део годишњег одмора (у случају да запослени у тој години заснива радни однос код послодавца, односно да му у тој години престаје радни однос), имајући у виду да наведено право запослени остварује ради намиривања дела трошкова које је имао за време коришћења годишњег одмора.

То значи да присуство запосленог на раду у одређеном обрачунском периоду (месецу) не треба да утиче на право запосленог на регрес за коришћење годишњег одмора јер природа те накнаде и није накнада трошкова који настају на раду или у вези са радом, већ накнада трошкова који настају за време коришћења годишњег одмора, па је из тог разлога и исплата поменуте накнаде пре свега у вези са коришћењем годишњег одмора.

ПС

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК“ представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Намен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издвајамо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 900 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За више информација пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Календар пореских и других обавеза за мај 2021. године

Закон о акцизама

Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акције на електричну енергију за крајњу потрошњу

Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акције на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање

Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акције на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе

Опис	Период	Рок	Основ
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 4 – 30. 4. 2021.	15. 5. 2021.	Обвезник акције дужан је да пореску пријаву за обрачун акције поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши читавање
Плаћање акције	16. 5 – 30. 4. 2021. 1. 5 – 15. 5. 2021.	15. 5. 2021. 31. 5. 2021.	Уплата акције обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акције на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора, на обрасцу РЕФ-Г	1. 4 – 30. 4. 2021.	Најраније 20. 5. 2021.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акције на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акције на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 4 – 30. 4. 2021.	Најраније 20. 5. 2021.	Рефакцију плаћене акције остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акције на деривате нафте који се користе за индустријске сврхе, на обрасцу РЕФ-И	1. 3 – 31. 3. 2021.	Најраније 20. 5. 2021.	Рефакцију плаћене акције остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво за индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа

Закон о порезу на премије неживотних осигурања

Правилник о начину обрачунавања, садржини и начину вођења евиденције, облику и садржини пореске пријаве пореза на премије неживотних осигурања

Опис	Период	Рок	Основ	Опис
Подношење обрасца ПП-ППНО за порез на премије неживотног осигурања	1. 4 – 30. 4. 2021.	10. 5. 2021.	5% од укупне премије осигурања утврђене уговором	Друштво за осигурање је порески обвезник пореза на премије неживотног осигурања. Образац ПП-ППНО подноси се без обзира на то да ли постоји обавеза плаћања за тај месец, а саставља се на основу закључених уговора о неживотном осигурању

Закон о угоститељству

Уредба о условима и начину утврђивања висине годишњег износа боравишне таксе за физичко лице које пружа угоститељске услуге смештаја у објектима домаће радиности и сеоском туристичком домаћинству, као и начин и рокови плаћања

Опис	Период	Рок	Основ
Боравишна такса	1. 4 – 30. 4. 2021.	5. 5. 2021.	Боравишна такса за сваки дан борава у угоститељском објекту

Закон о порезу на добит правних лица			
Ойис	Период	Рок	Основ
Месечна аконтација пореза на добит правних лица	1. 4 – 30. 4. 2021.	15. 5. 2021.	На основу пореске пријаве за претходну годину, односно претходни порески период, или на основу месечне аконтације из последњег месеца претходног пореског периода
Подношење пријаве на обрасцу ПДПО/С	у року од 3 дана од исплате		Резидентни обвезник који откупљује секундарне сировине и отпад од резидентног, односно нерезидентног правног лица, дужан је да приликом исплате накнаде тим лицима најкасније у року од три дана од дана исплате обрачуна, обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку, као и да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу. Пријава се подноси на обрасцу ПДПО/С

Закон о пореском поступку и пореској администрацији			
Ойис	Период	Рок	Основ
Појединачна пореска пријава за порез по одбитку	1. 4 – 30. 4. 2021.	Пре сваке исплате прихода током месеца	Порески обвезник, односно порески платилац подноси у електронском облику Пореској управи појединачну пореску пријаву за порезе по одбитку пре сваке исплате прихода на које се обрачунава и плаћа порез по одбитку, као и пре сваког плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање када се ти доприноси плаћају без исплате зараде

Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом Правилник о начину праћења извршавања обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и начину доказивања извршења те обавезе			
Ойис	Период	Рок	Основ
Подношење обрасца ИОСИ – Извештај послодавца о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом. Уплата обавезе за претходни месец	1. 4 – 30. 4. 2021.	5. 5. 2021.	Обавеза послодавца да Пореској управи достави Извештај о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом у складу са Законом – образац ИОСИ, електронским путем, преко портала Пореске управе или попуњавањем обрасца у оквиру корисничке апликације на порталу Пореске управе

Закон о порезу на додату вредност Уредба о критеријумима на основу којих се утврђује шта се, у смислу Закона о порезу на додату вредност, сматра претежним прометом добара у иностранство Правилник о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефакције и рефундације ПДВ			
Ойис	Период	Рок	Основ
Подношење и плаћање ПДВ-а за пореског дужника који није обвезник ПДВ-а, на обрасцима ПОПДВ и ПП ПДВ	1. 4 – 30. 4. 2021.	10. 5. 2021.	Пореску пријаву ПДВ дужни су да поднесу и порески дужници који нису обвезници ПДВ-а у року од десет дана по истеку пореског периода у којем је настала пореска обавеза
Подношење ПОПДВ и ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране обвезника ПДВ-а и пореских дужника из члана 10. Закона, који имају месечни порески период, као и за обвезника из члана 36а Закона	1. 4 – 30. 4. 2021.	15. 5. 2021.	Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ јесте календарски месец за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 50.000.000 динара, као и за обвезника из члана 36а Закона
Подношење захтева за рефакцију пореза на додату вредност од стране традиционалних цркава и верских заједница	јануар–март 2021.	30. 5. 2021.	

Чланом 80. став 5. Закона о општем управном послову („Сл. гласник РС”, бр. 18/2016; аушенично тумачење – 95/2018) прописано је да, ако последњи дан рока пада на дан када орајан не ради, рок истиче кад проишкне први наредни радни дан.

Актуелни статистички подаци на дан 26. 4. 2021. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Децембар 2020. године	25. 2. 2021.	90.849,00	66.092,00
Јануар 2021. године	25. 3. 2021.	87.058,00	63.109,00
Фебруар 2021. године	26. 4. 2021.	85.864,00	62.280,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2021. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	16,65%	36,55%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	11,50%	25,50%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **28.402 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2021. године, а важиће до 31. децембра 2021. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **405.750 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2021. године, а важиће до 31. децембра 2021. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2021. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец
Јануар	168	183,93	30.900 24
Фебруар	160	183,93	29.428,80
Март	184	183,93	33.843,12
Април	176	183,93	32.371,68
Мај	168	183,93	30.900,24
Јун	176	183,93	32.371,68
Јул	176	183,93	32.371 68
Август	176	183,93	32.371,68
Септембар	176	183,93	32.371,68
Октобар	168	183,93	30.900,24
Новембар	176	183,93	32.371,68
Децембар	184	183,93	33.843,12

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за преко-времени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, а **најкасније до 5. у наредном месецу**.

Месец у 2021. години	Износ учешћа
Јануар 2021. године	42.100,50
Фебруар 2021. године	45.424,50
Март 2021. године	43.529,00
Април 2021. године	42.932,00

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2021. године до 31. јануара 2022. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
ОТПРЕМНИНА при отказу уговора о раду вишку запослених због технолошких, економских или организационих промена (по чл. 158. и 159. Закона о раду)	Исплаћује се у висини утврђеној општим актом, а не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину. Зарадом се сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина	Неопорезиво до најнижих износа исплате по годинама рада из претходне колоне. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 19)
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПОКЛОНИ ДЕЦИ запослених до 15 година старости поводом Нове године и Божића	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 10.100 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 13.420 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец фебруар 2021. године објављена је 26. 4. 2021. и износи 85.864 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
Накнада за ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 10.100 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 13.420 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 103.225 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 6.062,00 нето. На износ до 6.062,00 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежких болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.NET
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси: НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА